

Intro to the Jewish Bookshelf
Rabbi Avi Strausberg

מבוא לארון הספרים היהודי
הרב אבי שטראוסברג

Unit 1: The Seventy Faces of Torah

יחידה א: שבעים פנים לתורה

Session 1: "In The Beginning"

שיעור א: 'בראשית'

The foundation of every Jewish bookshelf is the Torah. When people refer to the Torah, they might be referring to Torah at large, meaning any and all Jewish teachings or they might mean Torah as narrowly defined by the Five Books of Moses: Genesis, Exodus, Leviticus, Numbers and Deuteronomy. Torah is the basis for all later commentary, ranging from Rabbinic literature to halakhic code, and even modern Jewish poetry. The Five Books of Moses are also referred to as the *Humash*, as the word *hamesh* means "five" in Hebrew. There are many different *Humashim* (plural of *Humash*) that are worthwhile checking, and that may offer slightly different English translations and commentaries alongside the biblical text.

בתשתית כל ארון ספרים יהודי נמצאת התורה. כשאנו אומרים 'תורה', לעתים הכוונה היא לתורה במובן הרחב - כל הספרות התורנית; ולעתים הכוונה היא לתורה במובן הצר - חמישה חומשי תורה: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר ודברים. התורה מהווה בסיס לכל הפירושים שהחלו מספרות חז"ל דרך ההלכה ואפילו השירה העברית המודרנית. 'חמישה חומשי תורה' נקראים גם 'החומש', מהמילה חמש. יש חומשים הכוללים פירושים או תרגומים שונים לצד הטקסט המקראי.

TaNakh is an acronym that refers to the collection of books that includes the Torah (meaning the Five Books of Moses), *Nevi'im* (Prophets), and *Ketuvim* (Writings). If you skim through a Tanakh, you'll find not only the entire Five Books of Moses but also the books of the prophets that contain prophetic exhortations and the Israelites' journeys in the Land of Israel, as well as the books referred to as Writings. According to the Talmud, a group of sages known as the Great Assembly compiled and codified the Tanakh in 450 BCE, although many scholars believe it wasn't actually codified until between the 2nd century BCE and the 2nd century CE.

תנ"ך הוא ראשי התיבות של אוסף ספרי הקודש הכוללים מלבד התורה, גם ספרי נביאים וכתובים. דפדוף קליל בספר התנ"ך מגלה כי הוא כולל לא רק את כל חמשת החומשים אלא גם ספרי תוכחות של הנביאים ואת תולדות עם ישראל בארץ ישראל, וספרי הכתובים. לפי התלמוד, בשנת 450 לפני הספירה, קבעה קבוצת חכמים שנקראה 'אנשי כנסת גדולה' אילו ספרים יכללו בתנ"ך, אולם יש חוקרים רבים הסבורים שהקביעה הסופית נעשתה בתקופה שבין המאה השנייה לפני הספירה ועד למאה השנייה שאחרי הספירה.

Read through all of the first chapter of Genesis to get a flow and context for this recounting of creation. What do you find striking? What words stand out? What questions does it raise?

קראו את הפרק הראשון של ספר בראשית, כדי לקבל תחושה כללית של הפרק וההקשר של סיפור בריאת העולם. מה בולט בו לדעתכם? אילו מילים בולטות? אילו שאלות הוא מעלה?

What is created on each day? How does one day relate to the next?

מה נברא בכל יום? איך כל יום מתקשר ליום שאחריו?

Genesis 1:1-31

בראשית א:א-לא

¹In the beginning God created the heavens and the earth. ²Now the earth was formless and empty, darkness

¹בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: ²וְהָאָרֶץ הָיְתָה תוֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי

was over the surface of the deep, and the Spirit of God was hovering over the waters. ³And God said, “Let there be light,” and there was light. ⁴God saw that the light was good, and he separated the light from the darkness. ⁵God called the light “day,” and the darkness he called “night.” And there was evening, and there was morning—the first day.

⁶And God said, “Let there be a vault between the waters to separate water from water.” ⁷So God made the vault and separated the water under the vault from the water above it. And it was so. ⁸God called the vault “sky.” And there was evening, and there was morning—the second day.

⁹And God said, “Let the water under the sky be gathered to one place, and let dry ground appear.” And it was so. ¹⁰God called the dry ground “land,” and the gathered water God called “seas.” And God saw that it was good.

¹¹Then God said, “Let the land produce vegetation: seed-bearing plants and trees on the land that bear fruit with seed in it, according to their various kinds.” And it was so. ¹²The land produced vegetation: plants bearing seed according to their kinds and trees bearing fruit with seed in it according to their kinds. And God saw that it was good. ¹³And there was evening, and there was morning—the third day.

¹⁴And God said, “Let there be lights in the vault of the sky to separate the day from the night, and let them serve as signs to mark sacred times, and days and years, ¹⁵and let them be lights in the vault of the sky to give light on the earth.” And it was so. ¹⁶God made two great lights—the greater light to govern the day and the lesser light to govern the night. He also made the stars. ¹⁷God set them in the vault of the sky to give light on the earth, ¹⁸to govern the day and the night, and to separate light from darkness. And God saw that it was good. ¹⁹And there was evening, and there was morning—the fourth day.

²⁰And God said, “Let the water teem with living creatures, and let birds fly above the earth across the vault of the sky.” ²¹So God created the great creatures of the sea and every living thing with which the water teems and that moves about in it, according to their kinds, and every winged bird according to its kind. And God saw that it was good. ²²God blessed them and said, “Be fruitful and increase in number and fill the water in the seas, and let the birds increase on the earth.” ²³And there was evening, and there was morning—the fifth day.

הַמַּיִם: ³וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אֹר וַיְהִי-אֹר: ⁴וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: ⁵וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם אֶחָד:

⁶וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם: ⁷וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ וַיְהִי-כֵן: ⁸וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:

⁹וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבֶּשֶׁה וַיְהִי-כֵן: ¹⁰וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֶּשֶׁה אֶרֶץ וְלַמְקוֹהַּ הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:

¹¹וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לְמִינּוֹ אֲשֶׁר זָרַע-וּבוֹ עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: ¹²וַתוֹצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ זָרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זָרַע-וּבוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: ¹³וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:

¹⁴וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהִיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וְלַיָּמִים וּשְׁנָיִם: ¹⁵וְהִיוּ לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: ¹⁶וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת-הַמְאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת-הַמְאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים: ¹⁷וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ: ¹⁸וְלַמָּשָׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: ¹⁹וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

²⁰וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֹפֵשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל-הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם: ²¹וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל-נֹפֵשׁ הַחַיָּה וְהַרְמֹשֶׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל-עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: ²²וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַמַּיִם בַּיָּמִים וְהָעוֹף יִרְבַּ בָּאָרֶץ: ²³וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי:

²⁴And God said, “Let the land produce living creatures according to their kinds: the livestock, the creatures that move along the ground, and the wild animals, each according to its kind.” And it was so. ²⁵God made the wild animals according to their kinds, the livestock according to their kinds, and all the creatures that move along the ground according to their kinds. And God saw that it was good.

²⁶Then God said, “Let us make mankind in our image, in our likeness, so that they may rule over the fish in the sea and the birds in the sky, over the livestock and all the wild animals, and over all the creatures that move along the ground.”

²⁷So God created mankind in his own image, in the image of God he created them; male and female he created them. ²⁸God blessed them and said to them, “Be fruitful and increase in number; fill the earth and subdue it. Rule over the fish in the sea and the birds in the sky and over every living creature that moves on the ground.” ²⁹Then God said, “I give you every seed-bearing plant on the face of the whole earth and every tree that has fruit with seed in it. They will be yours for food. ³⁰And to all the beasts of the earth and all the birds in the sky and all the creatures that move along the ground—everything that has the breath of life in it—I give every green plant for food.” And it was so.

³¹God saw all that he had made, and it was very good. And there was evening, and there was morning—the sixth day.

²⁴וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה וְרֶמֶשׂ וְחַיֵּי-הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְהַיְיָכָן: ²⁵וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-חַיֵּי הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ: וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:

²⁶וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וַיְרִדוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ:

²⁷וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם: ²⁸וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וַיְרִדוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיֵּי הָרֶמֶשׂוֹת עַל-הָאָרֶץ: ²⁹וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נֹתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל-הָעֵשֶׂב אֲשֶׁר-בוֹ פְרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בוֹ פְרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם: וְהָיָה לְאֹכְלָהּ: ³⁰וְלִכְלֵי-חַיֵּי הָאָרֶץ וְלִכְלֵי-עוֹף הַשָּׁמַיִם וְלִכְלֵי כָּל-חַיֵּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת-כָּל-יֶרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וְהָיְיָכָן:

³¹וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה-טוֹב מְאֹד וְהָיָה-עֶרֶב וְהָיָה-בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי:

Now, go back and closely read verses 1-5. What's confusing about these verses? What questions do you have that are unanswered?

Draw a picture in your mind of what the world looked like before God began creating. Describe this picture to your havruta.

Was there a world? What was it like?

Then, what happened?

When does light enter the picture? Darkness? Water? Are these things pre-existing or does God bring them into the world through creation?

Are your answers similar, or very different?

כעת שובו וקראו בעיון את פסוקים א-ה. מה מבלבל בפסוקים הללו? אילו שאלות יש לכם שנותרו ללא מענה/תשובה?

ציירו בדמיונכם תמונה, כיצד נראה העולם בטרם החל אלוהים בבריאתו. תארו תמונה זו לחברותא שלכם.

האם היה עולם? כיצד הוא נראה?

ומה קרה אז?

מתי נכנס האור לתמונה (שלכם)? וחושך? מים? האם הדברים הללו התקיימו כבר קודם או שאלוהים רק הכניס אותם לעולם באמצע הבריאה?

האם התשובות שלכם דומות או שונות מאוד זו מזו?

Take a look at the following two texts drawn from a great project called '929' that provides modern commentary and interpretations on all of Tanakh from great teachers, thinkers, and writers. The project invites you to join with students all around the world learning a daily chapter of Tanakh, according to a set schedule, until they complete all '929' chapters of Tanakh.

You can learn more about it here:
<http://www.929.org.il/pages/aboutEN.html>

עיינו בשני המקורות הבאים שהופיעו במיזם 929. מיזם של קריאת התנ"ך כולו, פרק ביום, במשך כשלוש שנים. במסגרת המיזם מציעים כותבים שונים – אנשי הגות, סופרים ועוד, דתיים ושאינם דתיים – פרשנות אישית משלהם לכל פרק. המיזם מזמין גם אתכם להצטרף ללומדים מכל העולם.

למידע נוסף ראו כאן:
<http://www.929.org.il/pages/about.html>

1. Etgar Keret, from '929—Bible Together'

I remember the first time I read from the Bible. I was six years old and after I read the first verse I stopped. I had a strong impulse, not to read the next verse but rather, to understand what it was there in front of me. Before the first verse, in verse zero, before the heavens and the earth, before it all began, before that scary word "B'reishit—In the beginning". Because I knew, even then, that everything in the world had something that existed before it, that influenced it, that caused it to change, and suddenly here is this word, used like a 'No Entry' sign preventing me from asking what existed there before it. As a son to Holocaust survivors I was well acquainted with this sign, that place that declares itself the beginning so as not to be obligated to expose the horrors that occurred previously. I felt that the Bible too was concealing some secret, some primeval trauma. Something that happened before its first written word. The thought scared me as I had no knowledge of this terrible thing that couldn't even be expressed in words, but it also filled me with hope because it revealed that a certain point in time, whenever things become too terrible, anyone can just decide "that's enough". Anyone may stop and start from the beginning, create his world anew. Anyone, even God.

2. Rabbi Ilay Ofran, from '929—Bible Together'

The first three words in the Torah have no meaning in Hebrew.

The first three words in the Bible, in the definitive text of the Jewish People, of the Jewish religion, of Jewish culture over the generations and maybe of all of humanity, are words that no-one has ever understood.

1. הסופר אתגר קרת, מתוך '929 תנ"ך ביחד'

אני זוכר את הפעם הראשונה שבה קראתי בתנ"ך. הייתי בן שש ואחרי שסיימתי לקרוא את הפסוק הראשון נעצרתי. הדחף החזק לא היה להתקדם לפסוק השני אלא לנסות להבין מה היה שם לפני. לפני הפסוק הראשון, בפסוק אפס, לפני השמים והארץ, לפני שהכול התחיל, לפני המילה המפחידה הזאת, "בראשית". הרי לכל דבר בעולם, ידעתי כבר אז, היה משהו שהתקיים לפניו, משהו שהשפיע עליו, שגרם לו להשתנות, ופתאום המילה הזאת, שמשמשת תמרור אין כניסה ומונעת ממני לשאול מה התקיים שם לפני. כבן לניצולי שואה הכרתי היטב את התמרור הזה, את המקום הזה שמכריז על עצמו כהתחלה, כדי שלא נאלץ להיחשף לזוועות שהתרחשו לפניו. גם התנ"ך, הרגשתי, מסתיר איזה סוד, איזו טראומה קמאית. משהו שהתחולל לפני המילה הראשונה הכתובה בו. המחשבה הזאת הפחידה אותי, שהרי לא ידעתי מה היה אותו דבר נורא שאי אפשר אפילו לנסחו במילים, אבל היא גם מילאה אותי תקווה, כי היא בעצם גילתה שבנקודה מסוימת בזמן, ברגע שבו הדברים הופכים לנוראיים מדי, כל אחד יכול להחליט ש"לא עוד". כל אחד רשאי לעצור ולהתחיל שוב, לברוא את עולמו מחדש. כל אחד, אפילו אלוהים.

2. הרב אילעאי עופרן, מתוך '929 תנ"ך ביחד'

לשלוש המילים הראשונות בתורה אין משמעות בעברית.

שלוש המילים הראשונות בתנ"ך, בטקסט המכונן של העם היהודי, של הדת היהודית, של התרבות היהודית לדורותיה ואולי גם של האנושות כולה, הן מילים שאיש לא הבין מעולם.

"B'reishit—In the beginning"—we cannot understand or define the concept of time but merely how to measure it. Human consciousness is incapable of comprehending the infinite, and therefore when we hear the word "B'reishit", we always ask "And what existed before that?" And we cannot understand a beginning that has no end before it.

"God"—easy and simple: if humankind succeeded in understanding it, it cannot be God.

"Created"—humans are incapable of creating anything, they are limited by the law of Conservation of Mass. We know how to assemble materials, to dismantle them, to change their physical state and even use them to make complex tools, but we are unable to "create" anything. We can make things from other pre-existing things but never out of nothing. Our feeble intellect has difficulty in understanding how it is possible to create an object from material that didn't exist.

So the Torah begins with three words that humans, by definition, nature and essence cannot understand.

Maybe this is in order to teach us a touch of humility while reading this book. Maybe in order to encourage us to investigate and seek and make an effort. Maybe to accord a measure of awe and fear of ecstasy to our study.

But for those who, despite all this, successfully traverse these three words—the continuation is usually a little less complex.

'בראשית' – איננו יכולים להבין או להגדיר את מושג הזמן, אלא רק כיצד למדוד אותו. התודעה האנושית אינה מסוגלת לתפוס את האינסוף, ולכן כשאנחנו שומעים את המילה "בראשית", אנחנו שואלים תמיד "ומה היה קודם?" ולא מצליחים לתפוס מהי ראשית שאין לפניה אחרית.

'אלוהים' – פשוט וקל: אם האדם הצליח להבין מהו – סימן שזה לא אלוהים.

'ברא' – בני אדם אינם יכולים לברוא דבר, הם מוגבלים ע"י חוק שימור החומר. אנחנו יודעים להרכיב חומרים, לפרק אותם, לשנות את מצב הצבירה שלהם ואפילו לייצר מהם כלים משוכללים, אך איננו יכולים "לברוא" דבר. אנחנו יכולים ליצור "יש מיש", אך לעולם לא "יש מאין". שכלנו הדל מתקשה להבין איך אפשר ליצר חפץ מחומר שלא היה קיים.

אם כן, התורה נפתחת בשלוש מילים, שאדם, מעצם טיבו, הגדרתו ומהותו, אינו יכול להבין.

אולי כדי לחנך אותנו לקורטוב ענווה בקריאת הספר הזה. אולי כדי לעודד אותנו לחקור ולדרוש ולהתאמץ. אולי כדי לשוות ללימוד מידה של חרדת קודש ויראת רוממות.

אך למי שצלח בכל זאת את שלוש המילים הללו – ההמשך בד"כ קצת פחות מורכב

These two writers offer very different and very compelling responses to the first three words of the Torah. What's your response to reading the first three words of the Torah? What do they make you think of? What do you think of the responses of Etgar Keret and Eli Ofra?

Have you ever read any parts of the Torah before? If yes, in what context? What do you remember from those times? If this is your first time, was there anything surprising?

Does the story of the creation of the world feel important to you? Why or why not? What makes Torah a compelling (or not compelling) place to learn about creations?

שני הכותבים מציעים תשובות שונות ומרתקות מאוד לשלוש המילים הראשונות בתורה. מה הייתה תגובתכם לאחר שקראתם את שלוש המילים הראשונות בתורה? אילו מחשבות הן עוררו בכם? מה דעתכם על תשובותיהם של אתגר קרת ואילעאי עופרן?

האם קראתם קודם לכן פסוקים בתורה? אם כן, באיזה הקשר? מה זכור לכם מאותן קריאות? אם זו הפעם הראשונה שלכם, האם היה בה משהו מפתיע?

האם סיפור בריאת העולם נראה לכם חשוב? מדוע? מה הופך את התורה למרחב מעניין ללמוד בו על בריאות?